

ЧИТАЛИЩЕ „ЗОРА 1858” - ГРАД ДУПНИЦА

У С Т А В

I. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. Настоящият Устав урежда:

1. Наименованието;
2. Седалището и адреса;
3. Целите;
4. Източниците на финансиране;
5. Органите на управление и контрол, техните правомощия, начина на избирането им, реда за свикването им и за вземане на решения;
6. Начинът за приемане на членове и прекратяване на членството, както и редът за определяне на членския внос.

Чл. 2. Читалище „Зора 1858” е самостоятелно и самоуправляващо се българско културно- просветно сдружение на населението от град Дупница, което изпълнява и държавни културно-просветни задачи. В неговата дейност могат да участват всички физически лица без оглед на ограничения на възраст и пол, политически и религиозни възгледи и етническо самосъзнание. Основано е през 1858 година и е със седалище в град Дупница, и адрес: град Дупница, площад „Свобода” № 1.

Чл. 3. Читалището е юридическо лице с нестопанска цел. То се представлява от Председателя или упълномощено от Настоятелството лице.

Чл. 4. Читалището не е политическа организация. То работи в тясна взаимовръзка с учебни заведения, културни институции, обществени и други организации, които изпълняват културно-просветни и възпитателни задачи.

Чл. 5. Читалището поддържа отношения на сътрудничество и координация с държавните органи и организации, на които законите възлагат определени задължения - Министерство на културата, областна администрация и общината.

Чл. 6. Читалището може да се съюзява с други НПО и да членува в Българския читалищен съюз за защита на своите интереси и за провеждане на съвместни дейности и инициативи.

II. ЦЕЛИ И ДЕЙНОСТИ

Чл. 7. (1) Целите на читалище „Зора 1858” са неизменно свързани със Закона за народните читалища, а именно:

1. Да развива и обогатява културния живот, социалната и образователна дейност в населеното място, където осъществява своята дейност;
2. Да запазва обичаите и традициите на българския народ;
3. Да разширява знанията на гражданите и да ги приобщава към ценностите и постиженията на науката, изкуството и културата;
4. Да възпитава и утвърждава националното ни самосъзнание;
5. Да осигурява достъп до информация.

(2) За постигане на целите си, читалището извършва основни дейности, като:

1. Урежда и поддържа библиотека, читалня, фото-, фоно-, филмо- и видеотека, както и да създава и поддържа електронна информационна мрежа;
2. Развива и подпомага любителското художествено творчество;

3. Организира школи, кръжоци, курсове, клубове, кино- и видеопоказ, празненства, концерти, чествания и младежки дейности;
  4. Събира и разпространява знания за родния край;
  5. Създава и съхранява музейни колекции съгласно Закона за културното наследство;
  6. Предоставя компютърни и интернет услуги;
  7. Разработва и кандидатства по програми и проекти на български и международни донорски организации.
- (3) Читалище „Зора 1858” може да развива и допълнителна стопанска дейност, свързана с предмета на основната му дейност, в съответствие с действащото законодателство, като използва приходите от нея за постигане на определените в устава му цели. Читалището не разпределя печалба.
- (4) Читалище „Зора 1858” няма право да предоставя собствено или ползвано от него имущество възмездно или безвъзмездно:
1. За хазартни игри и нощни заведения;
  2. За дейност на нерегистрирани по Закона за вероизповеданията религиозни общности и юридически лица с нестопанска цел на такива общности;
  3. За постоянно ползване от политически партии и организации;
  4. На председателя, секретаря, членове на настоятелството и проверителната комисия и на членове на техните семейства.

III. СДРУЖАВАНЕ

Чл. 8. (1) Читалище „Зора 1858” може да се сдружава за постигане на своите цели с други читалища в читалищни сдружения при условията и по реда на Закона за народните читалища.

(2) Читалищно сдружение, в което може членува читалище „Зора 1858”, няма право да управлява и да се разпорежда с имуществото му.

(3) Всяко читалищно сдружение:

1. Съдейства за постигане целите на читалищата, които членуват в него;
2. Разработва насоките за развитие на читалищата, които са негови членове;
3. Защишава интересите на своите членове и ги представява пред държавните и общински органи;
4. Организира инициативи, като: фестивали, събори, тържества и други.

Чл. 9. Министърът на културата съдейства за развитие на читалищното дело, подпомага и подкрепя народните читалища, като:

1. Предоставя методическа помощ по тяхната дейност;
2. Анализира състоянието и дейността им с помощта на областните и общински администрации;
3. Обявява публично проектите от международните дарителски програми;
4. Създава публичен регистър с база данни на хартиен и електронен носител на регистрираните читалища и читалищни сдружения;
5. Може да възлага на читалищните сдружения изпълнението на държавни задачи, свързани с читалищното дело, като ги подкрепя финансово.

Чл. 10. (1) Читалище „Зора 1858” може да членува в Съюза на народните читалища. Той е национална представителна организация на читалищата, която се основава на принципа на взаимопомощ и осъществява дейността си в обществена полза. Той не е политическа или синдикална организация и е неутрален към вероизповеданията.

(2) Съюзът на народните читалища:

1. Съдейства за постигане целите на читалищата;

2. Защишава интересите на своите членове и ги представлява пред държавните и общинските органи;

3. Организира национални читалищни инициативи, като: фестивали, събори, тържества и други.

(3) Съюзът на народните читалища няма право да управлява и да се разпорежда с имуществото на читалищата, които са негови членове.

Чл. 11. (1) Към министъра на културата се създава Национален съвет по читалищно дело като експертно-консултативен орган. В него участват представители на Министерство на културата, Министерство на образованието, младежта и науката, Министерство на финансите, Съюза на народните читалища, Дирекцията по вероизповеданията, Националната библиотека „Св.св. Кирил и Методий”, творчески съюзи, както и дейци на науката и културата. Националният съвет по читалищно дело подпомага министъра на културата в изпълнението на функциите и задачите по чл. 9.

(2) Устройството и дейността на Националния съвет по читалищно дело се регламентира с правилник, утвърден от министъра на културата.

(3) Министърът на културата наблюдава, обобщава ежегодно, подпомага и подкрепя дейността на читалищата.

IV. УЧРЕДЯВАНЕ И РЕГИСТРАЦИЯ

Чл. 12. Читалище „Зора 1858” придобива качеството си на юридическо лице с вписването му в регистъра за организациите с нестопанска цел на окръжния съд по реда на Закона за народните читалища. На вписване подлежат и разпоредбите на настоящия устав и името на лицето, което представлява читалището. Всяка промяна в Устава или на лицето, представляващо организацията, подлежат на вписване в Окръжния съд.

Чл. 13. (1) Действията на учредителите (150 за градовете), извършени от името на читалището до деня на вписването му, пораждаат права и задължения само за лицата, които са ги извършили. Лицата, осъществили сделките, отговарят солидарно за поетите задължения.

(2) Вписването на читалището в регистъра на окръжния съд или вписването на промени в Устава и управителните органи се извършва без такси по писмена молба от настоятелството, към която се прилагат:

1. Протоколът от учредителното или общото отчетно-изборно събрание;

2. Уставът на читалището, подписан от учредителите или членовете на общото събрание;

3. Нотариално заверен образец от подписа на лицето, представляващо читалището и валидния печат на читалището.

(3) В регистъра се вписват:

1. Наименованието и седалището на читалището и източникът на първоначалното му финансиране;

2. Уставът;

3. Имената на членовете на настоятелството и проверителната комисия на читалището;

4. Името и длъжността на лицето, което представлява читалището;

5. Настъпилите промени по т. 1 - 4, заявени в 14-дневен срок от възникването им.

(4) Читалище „Зора 1858” може да кандидатства за държавна и/или общинска субсидия след изтичане на едногодишния срок от вписването му в регистъра по чл. 14, ал. 1.

Чл. 14. (1) Към министъра на културата се води публичен регистър на народните читалища и читалищни сдружения.

(2) В регистъра по ал. 1 се вписват:

- 1. Наименованието на читалището;**
- 2. Седалището на читалището и източникът на първоначалното му финансиране;**
- 3. Клоновете на читалището (ако има създадени такива);**
- 4. Името на лицето, което представлява читалището;**
- 5. ЕИК по БУЛСТАТ;**
- 6. Настъпилите промени по т. 1 - 5.**

(3) Читалищното настоятелство в 7-дневен срок от вписването на читалището в съдебния регистър подава заявление за вписване в регистъра по ал. 1. Към заявлението се прилагат данните по ал. 2 и уставът на читалището.

(4) Министърът на културата или оправомощено от него длъжностно лице издава удостоверение за вписване в регистъра по ал. 1 и уведомява служебно за това кмета на общината, където се намира седалището на читалището.

V. ЧЛЕНСТВО И УПРАВЛЕНИЕ

Чл. 15. (1) Членовете на читалище „Зора 1858” са индивидуални, колективни и почетни.

(2) Индивидуалните членове са български граждани. Те биват действителни и спомагателни:

- 1. Действителните членове са лица, навършили 18 години, които участват в дейността на читалището, редовно плащат членски внос и имат право да избират и да бъдат избирани. Новозаписаните членове участват в гласуване на решения на общото събрание и могат да избират след 1 (една) пълна година, а самите те могат да бъдат избирани в читалищните органи 3 (три) години след записването си;**
- 2. Спомагателните членове са лица до 18 години, които нямат право да избират и да бъдат избирани; те имат право на съвещателен глас.**

(3) Колективните членове съдействат за осъществяване целите на читалището, подпомагат дейностите, поддържането и обогатяването на материалната база и имат право на един глас в общото събрание. Колективни членове могат да бъдат:

- 1. Професионални организации;**
- 2. Стопански организации;**
- 3. Търговски дружества;**
- 4. Коопераци и сдружения;**
- 5. Културно-просветни и любителски клубове и творчески колективи.**

(4) Почетни членове могат да бъдат български и чужди граждани с изключителни заслуги за читалището.

Чл. 16. Органи на читалище „Зора 1858” са общото събрание, настоятелството и проверителната комисия.

Чл. 17. (1) Върховен орган на читалището е Общото събрание.

(2) Общото събрание се състои от всички членове на читалището, имащи право на глас.

Чл. 18. (1) Общото събрание на читалище „Зора 1858”:

- 1. Изменя и допълва Устава;**
- 2. Избира и освобождава членовете на настоятелството, проверителната комисия и председателя;**
- 3. Приема вътрешни актове, необходими за организацията на дейността на читалището;**

4. Изключва членове на читалището;
5. Определя основните насоки на дейността на читалището;
6. Взема решение за членуване или за прекратяване на членството в читалищно сдружение и в читалищния съюз;
7. Приема бюджета на читалището;
8. Приема годишния отчет до 30 март на следващата година;
9. Определя размера на членския внос;
10. Отменя решения на органите на читалището;
11. Взема решения за откриване на клонове на читалището след съгласуване с общината;
12. Взема решение за прекратяване на читалището;
13. Взема решение за отнасяне до съда на незаконосъобразни действия на ръководството, отделни читалищни членове или трети лица, работещи в ущърб на читалището.

(2) Решенията на общото събрание са задължителни за другите органи на читалището.

Чл. 19. (1) Редовно общо отчетно събрание на читалище „Зора 1858” се свиква веднъж годишно от настоятелството, което определя датата на провеждането му, съобразно чл. 30 (б) или в края на фискалната година. Общо отчетно-изборно събрание се свиква веднъж на 3 години. Извънредно общо събрание може да бъде свикано по решение на настоятелството, по искане на проверителната комисия или на една трета от членовете на читалището с право на глас. При отказ на настоятелството да свика извънредно общо събрание, до 15 дни от постъпване на искането, проверителната комисия или една трета от членовете на читалището с право на глас могат да свикат извънредно общо събрание от свое име.

(2) Поканата за събрание трябва да съдържа дневния ред, датата, часа и мястото на провеждането му и кой го свиква. Тя трябва да бъде получена или връчена на редовните читалищни членове не по-късно от 7 дни преди датата на провеждането. В същия срок на вратата на читалището и на други общодостъпни места в общината, трябва да бъде залепена поканата за събраниято.

(3) Общото събрание е законно, ако присъстват най-малко половината от имащите право на глас членове на читалището. При липса на кворум събранието се отлага с един час. Тогава събранието е законно, ако на него присъстват не по-малко от една трета от членовете при редовно събрание и не по-малко от половината плюс един от членовете при извънредно общо събрание.

(4) Решенията по чл. 18, ал. 1, т. 1, 4, 10, 11 и 12 се вземат с мнозинство най-малко две трети от всички членове. Останалите решения се вземат с мнозинство повече от половината от присъстващите членове.

(5) Две трети от членовете на общото събрание на читалището могат да предявят иск пред Кюстендилския окръжен съд за отмяна на решение на общото събрание, ако то противоречи на закона или устава.

(6) Искът се предявява в едномесечен срок от узнаването на решението, но не по-късно от една година от датата на вземане на решението.

(7) Прокурорът може да иска от Кюстендилския окръжен съд да отмени решение на общото събрание, което противоречи на закона или устава, в едномесечен срок от узнаване на решението, но не по-късно от една година от датата на вземане на решението.

Чл. 20. (1) Изпълнителен орган на читалище „Зора 1858” е настоятелството, което се състои най-малко от трима членове, избрани за срок до три години. Същите да нямат роднински връзки по права и съребрена линия до четвърта степен.

(2) Настоятелството:

1. Свиква общото събрание;
2. Осигурява изпълнението на решенията на общото събрание;
3. Подготвя и внася в общото събрание проект за бюджет на читалището и утвърждава щата му;
4. Подготвя и внася в общото събрание отчет за дейността на читалището;
5. Назначава секретар на читалището и утвърждава длъжностната му характеристика.

(3) Настоятелството взема решение с мнозинство повече от половината от членовете си.

Чл. 21. (1) Председателят на читалище „Зора 1858” е член на настоятелството и се избира от общото събрание за срок до 3 години.

(2) Председателят:

1. Организира дейността на читалището съобразно закона, устава и решенията на общото събрание;
2. Представява читалището;
3. Свиква и ръководи заседанията на настоятелството и председателства общото събрание;
4. Отчита дейността си пред настоятелството;
5. Сключва и прекратява трудовите договори със служителите съобразно бюджета на читалището и въз основа на решение на настоятелството.
6. По преценка и с решение на настоятелството, председателят или някой от членовете може да работят на трудов или на граждански договор, ако читалището има финансова възможност.

Чл. 22. (1) Секретарят на читалище „Зора 1858”:

1. Организира изпълнението на решенията на настоятелството, включително решенията за изпълнението на бюджета;
2. Организира текущата основна и допълнителна дейност;
3. Отговаря за работата на щатния и нещатния персонал;
4. Представява читалището заедно и поотделно с председателя;
5. Има право на съвещателен глас при вземане на решения от настоятелството.

(2) Секретарят не може да е в роднински връзки с членовете на настоятелството и на проверителната комисия по права и по сребрена линия до четвърта степен, както и да бъде съпруг/съпруга на председателя на читалището.

Чл. 23. (1) Проверителната комисия на читалище „Зора 1858” се състои най-малко от трима членове, избрани за срок до 3 години.

(2) Членове на проверителната комисия не могат да бъдат лица, които са в трудовоправни отношения с читалището или са роднини на членове на настоятелството, на председателя или на секретаря по права линия, съпрузи, братя, сестри и роднини по сватовство от първа степен.

(3) Проверителната комисия осъществява контрол върху дейността на настоятелството, председателя и секретаря на читалището по спазване на закона, устава и решенията на общото събрание.

(4) При констатирани нарушения проверителната комисия уведомява общото събрание на читалището, а при данни за извършено престъпление – и органите на прокуратурата.

Чл. 24. Не могат да бъдат избрани за членове на настоятелството и на проверителната комисия, и за секретари, лица, които са осъждани на лишаване от свобода за умишлени престъпления от общ характер.

Чл. 25. Членовете на настоятелството, включително председателят и секретарят, подават декларации за конфликт на интереси при условията и реда на Закона за

предотвратяване и разкриване на конфликт на интереси. Декларациите се обявяват на интернет страницата на читалището, а ако няма такава – в централния сайт на народните читалища на Министерството на културата.

VI. ИМУЩЕСТВО И ФИНАНСИРАНЕ

Чл. 26. (1) Имуществото на читалище „Зора 1858” се състои от право на собственост и от други вещни права, вземания, ценни книжа, други права и задължения – собствени имоти и материална база, подарени на читалището, придобити с негови собствени средства или предоставени от държавата и общината имоти и имущество във владение и движимо имущество.

(2) Читалището не отчуждава недвижими вещи и не учредява ипотека върху тях.

(3) Движими вещи могат да бъдат отчуждавани, залагани, бракувани или заменени с по-доброкачествени само по решение на настоятелството.

(4) Недвижимото и движимо имущество, собственост на читалището, както и приходите от него не подлежат на принудително изпълнение освен за вземания, произтичащи от трудови правотношения.

(5) Полученото право на ползване на сгради и други недвижими имоти, предоставени по реда на Закона за държавната и общинска собственост, се погасява само с прекратяване на читалището.

Чл. 27. (1) Читалище „Зора 1858” набира средства от следните източници:

- 1. Членски внос;**
- 2. Културно-просветна и информационна дейност;**
- 3. Субсидия от държавния и общинския бюджет;**
- 4. Наеми от движимо и недвижимо имущество;**
- 5. Такси за обучение в школите, курсовете и съставите на читалището;**
- 6. Такси за ползване на библиотечни и информационни услуги;**
- 7. Дарения, завещания и помощи;**
- 8. Лихви;**
- 9. Други приходи от допълнителни дейности.**

(2) Размерът на членския внос се определя от членовете на общото събрание и може да се променя по тяхно предложение на три години, когато се провежда общо отчетно-изборно събрание. Гласуваният размер на годишния членски внос се записва в Протокола с решенията на съответното общо събрание.

Чл. 28. (1) Предложението за годишната субсидия на читалището, нормативите и механизмът за нейното разпределение се разработват от Министерство на културата, съгласувано с областната администрация и общината.

(2) С решение на общинския съвет читалището може да се финансира допълнително над определената по ал. 1 субсидия със средства от собствените приходи на общината.

(3) Гласуваната от общинския съвет субсидия за читалището, определена на основата на нормативи и по реда на ал. 2, не може да се отклонява от общината за други цели.

Чл. 29. (1) Предвидените от държавния и общинския бюджет средства за читалищна дейност се разпределят между читалищата от комисия, определена със заповед на Кмета на общината, с участието на представители на общинска администрация, на всяко читалище от общината и се предоставя на читалищата за самостоятелно управление.

(2) При недостиг на средства за ремонт и поддръжка на читалищната сграда, средства се осигуряват от общинския съвет.

Чл. 30 (1) Читалищното настоятелство изготвя годишен отчет за приходите и разходите, който се приема от общото събрание.

(2) Отчетът за изразходваните от субсидията средства се представя в Общински съвет – Дупница, с копие до кмета на общината.

(3) Председателят на читалище „Зора 1858” ежегодно, в срок до 10 ноември представя на кмета на община Дупница предложения за дейността на читалището през следващата година.

(4) Кметът на община Дупница внася направените предложения в общинския съвет, който приема годишната програма за развитие на читалищната дейност в общината.

(5) Програмата по ал. 4 се изпълнява от читалищата въз основа на финансово обезпечени договори, сключени с кмета на община Дупница.

(6) Председателят на читалището представя ежегодно до 31 март пред кмета на общината и общинския съвет отчет за осъществените читалищни дейности в изпълнение на програмата по ал. 4 и за изразходваните от субсидията средства през предходната година.

(7) Докладите по ал. 4 на читалищата на територията на община Дупница се обсъждат от общинския съвет на първото открито заседание след 31 март с участието на представители на читалищата – вносители на докладите.

VII. ПРЕКРАТЯВАНЕ

Чл. 31. (1) Читалище „Зора 1858” може да бъде прекратено по решение на общото събрание, вписано в регистъра на Кюстендилския окръжен съд. То може да бъде прекратено с ликвидация или по решение на окръжния съд, ако:

1. Дейността му противоречи на закона, устава и добрите нрави;
2. Имуществото му не се използва според целите и предмета на дейността на читалището;
3. Е налице трайна невъзможност читалището да действа или не развива дейност за период две години. В такъв случай министърът на културата изпраща сигнал до прокурора за констатирана липса на дейност;
4. Не е учредено по законния ред;
5. Е обявено в несъстоятелност.

(2) Прекратяването на читалището по решение на окръжния съд може да бъде постановено по искане на прокурора, направено самостоятелно или след подаден сигнал от министъра на културата.

(3) Прекратяването на читалището по искане на прокурора се вписва служебно.

(4) За неуредените в Закона за народните читалища случаи се прилага Законът за юридическите лица с нестопанска цел.

VIII. АДМИНИСТРАТИВНО-НАКАЗАТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Чл. 32. Председателят и/или секретарят на читалището, ако предоставят имущество в нарушение на чл. 7, ал. 4, се наказва с глоба в размер от 500 до 1000 лв. и с лишаване от право да заема изборна длъжност в читалището за срок от 5 години.

Чл. 33. Председателят на читалището, ако не заяви вписване в регистъра на читалищата в срока по чл. 14, ал. 3, се наказва с глоба от 150 до 300 лв.

Чл. 34. Председателят на читалището, ако не представи отчет за изпълнение на читалищните дейности и за изразходваните от бюджета средства в срока по чл. 30, ал. 6, се наказва с глоба от 150 до 300 лв.

Чл. 35. (1) Нарушенията се установяват с актове на:

1. Оправомощени от министъра на културата длъжностни лица – за нарушения по чл. 33;

2. Кметът на общината или оправомощени от него длъжностни лица – за нарушенията по чл. 34.

(2) Наказателните постановления се издават от министъра на културата или от оправомощен от него заместник-министър, съответно от кмета на общината.

(3) Съставянето на актовете, издаването, обжалването и изпълнението на наказателните постановления се извършват по реда на Закона за административните нарушения и наказания.

(4) Събраните глоби за нарушения по чл. 33 се внасят в Национален фонд „Култура“.

IX. ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Чл. 36. Читалище „Зора 1858” има кръгъл печат с надпис: <Читалище „Зора 1858”- град Дупница> в окръжност, а в средата – разтворена книга със слънчеви лъчи.

Чл. 37. Празник на читалище „Зора 1858” е 1-ви ноември – Деня на народните будители.

Чл. 38. Годишните отчети на читалищното настоятелство трябва да включват:

- 1. Хроника на по-важните дати от живота на читалището;**
- 2. Брой на членовете и състав на щатните и нещатни служители;**
- 3. Културна дейност – концерти, спектакли, тематични чествания, годишни продукции, турнета и участия в различни изяви;**
- 4. Библиотечна дейност – база, структура, организация, абонамент, оборудване и информационен достъп;**
- 5. Любителски колективи – състояние, проблеми и перспективи;**
- 6. Учебна дейност – школи, курсове, програми и резултати;**
- 7. Имоти и имущество – стойност, начин на ползване, стопанисване, приходи и разходи за поддръжката им;**
- 8. Бюджет – план и отчет по параграфи, оценка на финансовото състояние;**
- 9. Дарения, помощи и защитено финансиране;**
- 10. Оценъчна част – място и роля на читалището в обществения и културен живот на града и общината, взаимодействие с държавни и общински институции, нови дейности и начини за допълнително финансиране.**

Чл. 39. Настоящият Устав може да се изменя само на редовно общо събрание по предложение на настоятелството или на една трета от действителните членове. Измененията стават с мнозинство две трети от всички членове на читалището и влизат в сила след вписването им в съдебния регистър.

Чл. 40. Този Устав е изменен, допълнен и приет на редовно общо събрание на читалище „Зора 1858”, проведено на 08.10.2009 г. и влиза в сила след пререгистрация на читалището и вписването му в съдебния регистър на Кюстендилски окръжен съд.